

Секція 2, Сисоєва Л. Ю.

аспірантка ДВНЗ “Українська Академія банківської справи

Національного банку України” м. Суми

Сутність та особливості формування інтегрованих фінансових посередників

Сучасною тенденцією розвитку інвестиційного ринку є тісна співпраця банків з іншими фінансовими установами та створення інтегрованих потужних фінансових посередників: фінансових конгломератів, фінансових супермаркетів, альянсів банків зі страховими компаніями та іншими фінансовими інститутами тощо.

Доцільно виділити декілька підходів до визначення поняття «фінансовий конгломерат». Зазвичай під фінансовим конгломератом розуміють інтегрований фінансовий посередник, який має можливості пропонувати клієнтам набір різноманітних фінансових продуктів та комплекс фінансових послуг як виключно банківського характеру, так і небанківських фінансових продуктів та послуг.

Так, фінансовий конгломерат визначають як висококонвергентний інтегрований фінансовий посередник, що здатен забезпечити пропозицію інтегрованих фінансових продуктів з метою комплексного обслуговування своїх клієнтів – фізичних та юридичних осіб.

Такий різновид фінансового конгломерату як bancassurance (банкостраховання) передбачає об'єднання банків та страхових компаній з метою координації продажів своїх продуктів та їх інтеграції, налагодження спільних каналів їх розповсюдження, використання єдиної клієнтської бази з метою розширення своєї діяльності та зростання прибутку.

До складу інтегрованих фінансових посередників включають в основному банк і страхову компанію або страхову та інвестиційну компанію, або усіх цих фінансових посередників для надання інтегрованого фінансового продукту.

Підсумовуючи вище викладений матеріал, виділимо головні сутнісні характеристики фінансових конгломератів, що полягають у наступному:

- фінансовий конгломерат є об'єднанням групи фінансових компаній, до складу яких мають входити щонайменше два типи фінансових інститутів: банк, страхова, інвестиційна, лізингова компанія. В широкому варіанті, дане об'єднання може включати банківську установу, страхову компанію зі страхування життя, страхову компанію з інших видів страхування, компанію з перестрахування, пенсійний фонд, компанію з управління активами, інвестиційну, лізингову, факторингову, консалтингову компанію;
- компанії в рамках фінансового конгломерату перебувають в спільній власності, під одним брендом, функціонують у відповідності до загальної розробленої стратегії, формують єдину базу клієнтів;
- функціонування конгломерату підпорядковане головним чином досягненню мети поєднання різних видів фінансових послуг – банківських і небанківських, й, відповідно, високо- та низькорентабельних (низькоризикових) та надання клієнту інтегрованого фінансового продукту, здатного задовольнити його індивідуальні потреби.
- в межах конгломерату, тобто одного фінансового посередника, поєднується кредитна та інвестиційна діяльність, що дозволяє здійснювати координацію фінансових потоків, оптимальний їх перерозподіл та забезпечує ефективне використання фінансових ресурсів.

Водночас зауважимо, що в основному дослідження стосуються визначення переваг зазначених інтеграційних процесів в контексті поточного обслуговування клієнтів та поєднання різноманітних фінансових послуг (банківських та небанківських). На нашу думку, такий підхід до співпраці банків та фінансових установ є дещо обмеженим. В умовах структурних реформ в вітчизняній економіці особливої актуальності набуває пошук шляхів взаємодії банків та небанківських установ саме в напрямку довгострокового інвестування, тому вважаємо за необхідне виокремити на інвестиційному ринку інтеграційні об'єднання, орієнтовані на довгострокове інвестування, а саме - інвестиційні групи.

В науковій літературі зазвичай детально досліджується співпраця банків з фінансовим інститутами з позиції їх кооперації навколо фінансових послуг та надання клієнтам комплексних банківських й небанківських послуг в рамках так званих фінансових конгломератів. Натомість, на наше переконання, в межах інвестиційних груп банки та інші посередники досліджуваного ринку мають значно більше можливостей щодо спільного здійснення інвестиційної діяльності на взаємовигідних умовах.